

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สุขภาพของเยาวชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างมาก เนื่องจากสุขภาพกับการศึกษามีความสัมพันธ์กันมาก ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องจัดวิชาสุขศึกษาให้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะถ้าหากประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจย่อมเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เมื่อพุทธศักราช 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มบรรจุวิชาสุขศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5) โดยจัดให้เป็นวิชาบังคับอยู่ในหมวดพลานามัย ครั้นต่อมาได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากขึ้น วิชาสุขศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 จึงได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และปัญหาสุขภาพของนักเรียนมากขึ้น

ความสนใจในการเรียนรู้สุขภาพของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาเป็นอันมาก ในการพัฒนาหลักสูตรวิชาสุขศึกษา จึงควรจัดเรื่องต่าง ๆ ให้ตรงตามความสนใจของนักเรียนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งทำให้การเรียนรู้อัตโนมัติ (สุมิตร คุณานุภกร 2523: 87) ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนสุขศึกษามรรลุดตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาสาระที่ครูนำมาใช้สอนควรจะต้องให้สอดคล้องกับความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย เพราะว่าความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนย่อมเป็นรากฐานของความตั้งใจเรียนอย่างแท้จริง (สุชาติ โสมประยูร 2525: 16) นอกจากนี้ครูสุขศึกษาจะต้องรู้จักสภาพและภูมิหลังของนักเรียนทุกคน ทั้งในด้านความสนใจ ความต้องการและปัญหาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ การสอนสุขศึกษาจึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามระดับความเจริญเติบโตและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียน

สามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์จากห้องเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง
สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 ใ้ระบุว่า เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้และเจตคติที่ถูกต้อง
เกี่ยวกับเรื่องสวัสดิภาพและสุขภาพของตนเองและส่วนรวม สามารถนำความรู้และ
ประสบการณ์ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจน เกิดเป็นสุขนิสัย การมุ่งหวังให้นักเรียน
บรรลุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นประการ
สำคัญ ความสนใจในการเรียนรู้คุณภาพของนักเรียนจึงต้องนับเป็นองค์ประกอบ
ที่จำเป็นอย่างหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาประสบความสำเร็จมาก
ขึ้น การจัดการสอนสุขศึกษาที่จึงจำเป็นต้องจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับ
ความสนใจและความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด เพราะความสนใจเป็นองค์
ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ วัับรู้ และพฤติกรรมมนุษย์ ดัง
จะเห็นได้จากข้อคิดเห็นของนักจิตวิทยาหลายท่าน เช่น

ธอรนไคค (Thorndike) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึงความโน้มน
เอียงที่จะแสดงบทบาทและเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ (สุชา จันทน์เอม 2518:69)
แคลปเปอร์ (Klapper) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับสารที่ตรงกับความ
สนใจ ความต้องการ และไม่รับสารที่ไม่ตรงกับเจตคติหรือความคิดเห็นของตน
(Klapper 1960:50)

ประสาธ อิศรปริศา กล่าวถึงความสนใจตามแนวคิดของกาเบ (Gagne')
ว่าความสนใจมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจ
ที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการมีสิ่งเร้ามาเร้าให้เกิดความสนใจ
และตอบสนองอย่างต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ทราบที่ยังมีความสนใจอยู่ การตอบสนอง
ดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
นั่นคือความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่อยากจะได้รับ การสอน ความสนใจ
จึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน (ประสาธ อิศรปริศา:
จึงเห็นได้ว่าความสนใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือก

รับข่าวสาร การรับรู้ การเรียนรู้ และการแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งที่สนใจ
ตามลำดับ

ในอดีตที่ผ่านมาการสอนวิชาสุขศึกษาไม่ใคร่ได้รับการปรับปรุงให้ดีกว่าที่
ควร เช่นวิชาอื่น ๆ แม้กระทรวงศึกษาธิการจะได้เล็งเห็นความสำคัญของสุขภาพ
โดยการเริ่มการเรียนวิชาสุขศึกษาให้สูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็ตาม แต่
ปัญหาการสอนสุขศึกษาก็ยังมีเพิ่มมากขึ้น ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่พบกันทั่วไปก็คือ
มีเนื้อหาวิชาบางเรื่องเป็นที่น่าเบื่อหน่ายแก่นักเรียน ทั้ง ๆ ที่นักเรียนไม่เคยเรียน
มาก่อน อีกประการหนึ่งมักพบเสมอว่าครูใช้วิธีสอนและสื่อการเรียนที่ไม่สามารถ
สร้างความสนใจของนักเรียนได้เพียงพอ จึงทำให้นักเรียนเพิ่มความเบื่อหน่ายและ
ไม่ตั้งใจเรียนเท่าที่ควร มีบางเรื่องที่นักเรียนสนใจแต่ก็หมดโอกาสที่จะเรียนเพราะ
ไม่มีในหลักสูตร เนื่องจากปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลายนี้มีมาก ครูสุขศึกษาจึงควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน สภาพสังคม รวมทั้ง
ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมอีกด้วย ข้อมูลที่ใดเหล่านี้จะเป็นรากฐานในการเลือกเนื้อหา
วิชาและประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะนำมาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด
การเรียนรู้ไปในทิศทางที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสุขศึกษา

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูสุขศึกษาและได้ตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างดี จึงได้
เริ่มทำการสำรวจความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาจะกำหนด
ลงไปแน่นอนว่า นักเรียนชั้นใด เพศชายหรือเพศหญิง มีความสนใจในการเรียนรู้ต่อ
สุขภาพเรื่องอะไรอาจคิดพลาดไต่มามากกว่าการที่จะศึกษาจากนักเรียนโดยตรง ซึ่งจะ
ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง
หลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ให้มี
ประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานครตามตัวแปรด้านระดับชั้น และเพศ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2527 ในโรงเรียนมัธยมแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร
2. การวัดความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมุ่งศึกษาความสนใจในการเรียนรู้ที่มีต่อเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ตามแนวหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในหมวดต่าง ๆ 11 หมวด ได้แก่ หมวดสุขภาพส่วนบุคคล สวัสดิภาพ การปฐมพยาบาล โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ การสูบบุหรี่ลด บริการสาธารณสุข ความรู้เรื่องเพศ สิ่งเสพติดให้โทษ สุขภาพจิต และสุขภาพผู้บริโภค
3. ผู้วิจัยศึกษาความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับตัวแปรดังต่อไปนี้เท่านั้น คือระดับชั้นและเพศ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพ หมายถึง ความรู้สึก ความอยากรู้ หรือความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ตามหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา ที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2527 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย